

KOMMUNSTYRELSEN

*Rapport från trygghetsrådet –
Trygghetsplan för Sundbybergs stad – slutrapport*

BESLUTSUNDERLAG

Trygghetsplan för Sundbybergs stad – slutrapport 23 maj 2002
Bilaga 1 - Brottsutvecklingen åren 1998 och 2001 (se separat underlag)
Bilaga 2 - Hur man kan minska brottsligheten och öka tryggheten i boendemiljön 8 januari 2002 (se separat underlag)
Kommunkontorets skrivelse den 23 maj 2002

SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige beslutade december 1998 att ta fram en trygghetsplan för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Sundbyberg. Det brottsförebyggande arbetet har huvudsakligen skett i åtta arbetsgrupper med olika inriktning. Varje grupp har tagit fram handlingsplaner som har legat till grund för trygghetsarbetet i kommunen.

I denna slutrapport för trygghetsplanen från trygghetsrådet redovisas vidtagna åtgärder och resultatet av trygghetsarbetet. Vidare lämnas förslag till hur trygghetsarbetet kan inordnas i den ordinarie verksamheten, trygghetsrådets framtida roll och vilka hänsyn som bör tas i den fysiska planeringen för att öka tryggheten. Det förslag som handlar om att avsätta pengar för arbetet hanteras i budgetprocessen. Övriga förslag som trygghetsrådet lämnar ligger inom ramen för parlamentariska gruppens uppdrag. Förslagen bör därför diskuteras i gruppen som sedan lägger förslag till beslut för kommunfullmäktige. Detta planeras ske i september 2002.

Glädjande är att kunna konstatera att antalet anmälda brott under projektiden sjunkit markant. Minskningen är störst bland tillgrepsbrotten, klotter och skadegörelse. Vid en jämförelse med övriga kommuner i landet ligger, enligt Brottsförebyggande rådets rapport, Sundbyberg på en påtagligt låg nivå när det gäller stöldbrott och förväntad nivå när det gäller våldsbrott.

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Kommunstyrelsen godkänner anmälan av Trygghetsrådets rapport, Trygghetsplan för Sundbybergs stad – slutrapport.
2. Rapporten överlämnas till parlamentariska gruppen för vidare beredning i de delar som ligger inom gruppens uppdrag.

Robert Falck
Kommundirektör

TRYGGHETSPLAN FÖR SUNDBYBERGS STAD - SLUTRAPPORT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Bakgrund	sid 2
2. Resultatet av trygghetsarbetet – sammanfattning	
2.1 Brottsutvecklingen	sid 3
2.2 Upplevelsen av trygghet.....	sid 4
2.3 Utbildning/information.....	sid 5
2.4 Healthy city.....	sid 6
3. Trygghetsarbetet inordnas i den ordinarie verksamheten	sid 6
4. Trygghetsarbetet i de olika arbetsgrupperna	
4.1 Öka tryggheten i bostadsområden	sid 8
4.2 Öka tryggheten i centrumområdet.....	sid 11
4.3 Förebygga problem bland barn och ungdom	sid 14
Samtliga tre områden.....	sid 14
Hallonbergen-Ör-Ursvik	sid 18
Rissne.....	sid 18
C Sundbyberg-Duvbo-Lilla Alby-Storskogen	sid 19
Utvärderingar	sid 20
4.4 Övrigt	sid 23
5. Bebyggelseplanering mot brott	
5.1 Seminarium.....	sid 23
5.2 Rapporter	sid 25
5.3 Synpunkter från boende och arbetsgrupperna på den fysiska miljön....	sid 26
6. Förslag till beslut	sid 28
Ytterligare material	sid 30

Trygghetsplan för Sundbybergs stad – slutrapport

1. Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade december 1998 att en trygghetsplan ska tas fram för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Sundbyberg. Underlag inför framtagande av trygghetsplanen godkändes av närpolisrådet september 1999. I underlaget angavs inriktningen av det brottsförebyggande arbetet baserad på gjord resurs- och probleminventering. Vidare lämnades förslag till projektorganisation, utbildning, spelregler och tidplan.

Det brottsförebyggande arbetet har sedan hösten 1999 huvudsakligen skett i åtta arbetsgrupper med olika inriktning. Varje grupp har tagit fram sin handlingsplan. Dessa är.

- Öka tryggheten i bostadsområden
- Öka tryggheten i centrumområdet
- Program för återfallsförbrytare
- Förebyggande arbete mot familjevåld
- Förebyggande arbete bland barn och ungdom upp till 16 år – tre planer som omfattar olika geografiska ansvarsområden
- Minska missbruk av droger

I varje handlingsplan finns probleminventering, kartläggning, analys, förslag till åtgärder och uppföljning samt vem som är ansvarig för respektive åtgärd. Problemområdet har styrt arbetsgruppernas sammansättning.

Handlingsplanerna färdigställdes under våren 2000 och var därefter ute på bred remissomgång. Kommunstyrelsen behandlade ärendet den 15 januari 2001, varvid en rad uppdrag gavs till de olika nämnderna. Kommunfullmäktige godkände den 17 december 2001 trygghetsplan om sju handlingsplaner och kompletterande projekt beskrivna i skrivelser den 20 december 2000 och 25 oktober 2001. Den åttonde handlingsplanen ”Minska missbruk av droger” utgick då den är föremål för omarbetningar. Från och med hösten 2001 har socialnämnden uppdraget att vidta erforderliga åtgärder för att minska våld i hemmet.

Handlingsplanerna som de olika arbetsgrupperna tagit fram har legat till grund för trygghetsarbetet i kommunen. I planerna föreslagna åtgärder har sju satts undan för undan och följts upp av arbetsgrupperna, som sedan hösten 1999 träffats var 4:e – 6:e vecka fram till nu. Därutöver har av vad som framgår nedan en rad delprojekt bedrivits, som delvis finansierats med medel utifrån. Totalt har kommunen ansökt om och beviljats drygt 2.5 mkr till trygghetsarbetet.

Stor vikt har i arbetet gjorts vid probleminventeringen. Underlagets probleminventering har under arbetets gång kompletterats på så sätt att var och en i arbetsgrupperna bidragit med sina erfarenheter, nyckelpersoner såsom krogägare, elever, föräldrar, fältpersonal m.fl intervjuats. Vidare har samtliga elever i i åk 4, 6 och 8 under våren 2000 besvarat en trygghetsenkät. Vid samma tidpunkt gjordes också en trygghetsundersökning i Rissne och Lilla Alby bland den vuxna befolkningen. Hösten 1999 undersökte Folkhälsoenheten vid nordvästra sjukvårdsområdet, Stockholms läns landsting, 12-åringarna i sju kommuner däribland Sundbyberg. Resultatet av undersökningarna finns sammanfattade i kommunstyrelsen beslutsunderlag den 15 januari 2001.

Nedan redovisas resultatet av trygghetsarbetet dels sammanfattningsvis och dels mer detaljerat varje arbetsgrupp för sig. Vidare lämnas förslag till hur trygghetsarbetet ska inordnas i den ordinarie verksamheten och trygghetsrådets framtida roll.

2. Resultatet av trygghetsarbetet – sammanfattning

2.1 Brottutvecklingen

Antalet anmälda brott under år 1998 och år 2001 i Sundbyberg har jämförts. Jämförelse har också gjorts med utvecklingen i Stockholms län och riket.

Under perioden har antalet anmälda brott successivt minskat från 5 105 anmälda brott under 1998 till 3 965 föregående år. Minskningen är störst bland tillgreppsbrotten, klotter och skadegörelse exklusive motorfordon. Antalet anmälda biltillgrepp har minskat med 30% och inbrott på arbetsplats, skola, garage, källare, lägenhet och villa med 70 % totalt. Antalet anmälda cykelstölder har mer än halverats. Tyvärr har antalet personrån fördubblats under perioden. Rånen utomhus ökade kraftigt 1998 och 1999 och har därefter varit på oförändrat hög nivå. Rånkommissionen har dock under det senaste året ökat antal uppklarade fall varvid fler har blivit lagförda för brott. Även väskrykning har ökat från 5 till 16 fall per år.

När det gäller skadegörelse är det klottrandet och annan skadegörelse som minskat kraftigt. Skadegörelse på motorfordon har ökat och det gäller framförallt Centrala Sundbyberg. Sexualbrott har minskat något från 37 till 26 anmälda fall. Våldsbrotten har minskat under perioden och det är misshandel av kvinna inomhus utförd av bekant som står för den största minskningen.

Vid analys av varje område framgår att antalet anmälda brott procentuellt minskat mest i Storskogen, Lilla Alby, C Sundbyberg och Ör och att minskningen framförallt avser tillgreppsbrott.

Brottsnivåerna i landets kommuner har undersökts av Brottsförebyggande rådet. Följande fem olika nivåer har använts: påtagligt hög nivå, hög, förväntad,

låg och påtagligt låg nivå. Av rapporten framgår att Sundbyberg jämfört med andra kommuner ligger på en påtagligt låg nivå när det gäller stöldbrott och förväntad nivå när det gäller våldsbrott.

Jämförelse med länet och riket år 1999 och 2000 visar att Sundbyberg lyckats vända en för de övriga uppåtgående trend vad gäller antalet anmälda brott. Antalet brott per 100 000 invånare var följande de två åren

	År 1999	År 2000
Sundbyberg	14 033	12 487
Stockholms län	17 701	17 971
Riket	13 418	13 694

Antalet brott per 100 000 invånare i Sundbyberg har sedan 1997 sjunkit enligt följande: År 1997 – 16 495 anmälda brott, år 1998 – 15 532 brott, år 1999 14 033 brott, år 2000 – 12 487 och år 2001 – 11 673 anmälda brott.

2.2 Upplevelsen av trygghet

Fastighet AB Förvaltaren har under en rad år översänt en enkät med frågor om trivsel, service, information mm till hyresgästerna i sitt bostadsbestånd. Enkäten kompletterades år 1999 med trygg- och säkerhetsfrågor. Årets enkät besvarades av 5 271 hyresgäster, 56 procent av hushållen. Hushållens upplevelse av säkerhet och trygghet redovisas dels totalt och dels uppdelat på områdena Rissne, Hallonbergen-Ör och Centrala Sundbyberg. Andelen hushåll som tycker att det är *mycket bra/ganska bra* på de olika frågorna ser ut som följer

Frågor	Rissne	Hallonbergen-Ör	C Sundbyberg	Totalt
Säkerheten mot inbrott i lägenhet	62%	56%	62%	60%
Säkerhet mot inbrott i förråd	67%	55%	50%	57%
Belysningen på gården/nära huset	82%	87%	86%	82%
Belysningen inom området i övrigt	69%	81%	78%	76%
Personlig säkerhet i området kvällar och nätter	55%	66%	73%	65%
Säkerheten för bilar på parkeringen	48%	52%	53%	51%
Trivs i kvarteret	91%	88%	93%	91%

Upplevelsen av säkerhet mot inbrott i lägenheter har sedan 1998 minskat trots att antalet anmälda fall sjunkit drastiskt. Detsamma gäller inbrott i förråd. Andelen som anser att säkerheten för bilar på parkeringen är bra/ganska bra har också minskat något under perioden och det gäller framförallt Rissne där 57 % tyckte det var bra/mycket bra år 1998 och endast 48% tre år senare. Vad gäller den personliga säkerheten i respektive område är man otryggast i Rissne därefter Hallonbergen och tryggast är man i C Sundbyberg. 76% av de hushåll som besvarat enkäten tycker belysningen inom området är mycket bra/ganska bra. År 1998 var endast 64% nöjda med belysningen i närmiljön. De som är mest missnöjda är boende i samma område som år 1998 dvs. de som bor i Rissne.

När det gäller städning av gård och närmiljö, som också är en mycket stor trygghetsfaktor upplever 34% av hushållen att den är otillfredsställande – en försämring jämfört med tidigare år.

Boende i Rissne och Ör har intervjuats i samband med försäljning av rattkryckor. Genomgående trivs man mycket bra i sitt område och känner sig trygg där. I Rissne påpekar i princip samtliga att belysningen mellan områdena och utmed gång och cykelvägarna är undermålig. Detta ger otrygghet så snart man lämnar sitt eget kvarter. Vidare framhåller många att Rissne C är otrivsamt särskilt under vinterhalvåret. Då det inte är särskilt inbjudande att vistas där för vuxna finns stor risk att ungdomsgång tar över vilket också skedde i höstas. Under vintern och våren har det varit relativt lugnt och man hoppas att detta håller i sig. Några påpekar att det känns lugnt och tryggt med Lugna Gatans verksamhet i tunnelbanan och Rissne C medan andra tycker att det är otäckt med centrum och tunnelbanan och att man helst undviker området särskilt kvällstid.. Helgkvällar tar många taxi hem då det känns mörkt och oroligt att gå från tunnelbanan till bostaden. I Ör upplever man att det känns tryggt med Tryggve.

2.4 Utbildning/information

För att öka kompetensen om brottsprevention har det varit viktigt att arbetsgrupperna, trygghetsrådet, nyckelpersoner och politiker erbjudits allmän och skraddarsydd utbildning.

Seminarium kring trygghet och fysisk planering har anordnats vid två olika tillfällen för representanterna i boendegruppen, centrumgruppen, trygghetsrådet, politiker m.fl. För de som arbetar för att förebygga problem bland barn och ungdom anordnades i höstas seminarium under två dagar. Under maj månad inbjuder trygghetsrådet till ett idéforum som ska handla om droger. Därutöver har samtliga arbetsgrupper, närpolisråd/trygghetsråd och intresserade politiker deltagit i utbildningsdagar om kommunalt brottsförebyggande arbete under ledning av docent Torstensson från

Polishögskolan och f d rikspolischefen Bengt Frih. För att öka föräldraengagemanget har vid en rad tillfällen externa föreläsare inbjudits.

Allmänheten har regelbundet fått information om det pågående brottsförebyggande arbetet och olika delprojekt via Nyttbladet, Mina kvarter, Mittbladet, kommunnet och internet mm.

2.3 Healthy city

Kommunen tilldelades utmärkelsen Healthy city vid Kommunfullmäktiges decembermöte år 2001. I kommunens ansökan har kommunens trygghetsarbete särskilt framhållits och beskrivits. Stora delar av arbetet med Trygghetsplanen har beröringspunkter med folkhälsofrågor. Trygghetsrådets uppgift är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att skapa en tryggare och vänligare stad för alla som bor, vistas och arbetar i Sundbyberg.-

3. Trygghetsarbetet inordnas i den ordinarie verksamheten

Projekt Trygghetsplan avslutas under maj månad. Diskussioner har förts i trygghetsrådet och i de olika arbetsgrupperna om hur trygghetsarbetet ska kunna leva vidare och på vad sätt arbetet kan inordnas i den ordinarie verksamheten. Följande modell för det fortsatta arbetet föreslås.

- De tre arbetsgrupperna som arbetar med att förebygga problem bland barn och ungdom och som är knutna till var sitt geografiskt område sammanslås till en mindre arbetsgrupp under barn- och ungdomsnämnden
- Centrum- och boendegrupperna sammanslås till en mindre grupp under samhällsbyggnadsnämnden
- Representant för frivården ansvarar för program för återfallsförbrytare och samverkar därvid med närpolischefen, socialförvaltningen, åklagare, AMI och KRIS (kriminellas revansch i samhället)
- Ansvar för att minska våld i hemmen ligger sedan i höstas hos socialnämnden
- Framtagande av reviderad handlingsplan för att minska droger pågår och ansvarig för detta är hälsopedagogen. Hälsopedagogen svarar för det drogförebyggande arbetet i kommunen

Föreslagna arbetsgrupper föreslås under respektive nämnd driva pågående projekt och i handlingsplanerna föreslagna åtgärder samt följa upp, utvärdera och kontinuerligt informera trygghetsrådet. Respektive problemområde styr självfallet sammansättningen i de olika grupperna dock ska polisen vara representerad i samtliga grupper. Varje grupp omfattar mellan sex och tio personer

Barn- och ungdomsgruppen föreslås sammansättas med en representant från olika verksamheter enligt följande

- Områdescheferna
- Polisen
- Socialförvaltningen
- Fritidsgården
- Föreningsverksamheten
- Hälso pedagogen/hälso planeraren
- Elevvården
- Kyrkan
- Förvaltaren
- Gymnasiet

Bostads- och centrumgruppen föreslås sammansättas med en representant från olika verksamheter enligt följande

- Samhällsbyggandsförvaltningen
- Polisen
- Förvaltaren
- Villaägarnas riksförbund
- Hyresgästföreningen i Sundbyberg
- Centrumkärnan
- Svenska Kyrkan
- Kommunens säkerhetsansvarige

Vid behov adjungeras representanter för andra verksamheter/intresseorganisationer såsom kommunens alkoholhandläggare, SL, brandförsvaret, PRO, SPF m fl. Tillfälliga grupper kan också bildas.

Trygghetsrådet föreslås ha en budget om x mkr till sitt förfogande för att kunna anslå medel till trygghetsskapande och förebyggande åtgärder. Hälso pedagogen föreslås tills vidare vara sekreterare och sammankallande i trygghetsrådet. Medel till olika av arbetsgrupperna föreslagna projekt föreslås föras via hälso pedagogen till trygghetsrådet för beslut.

På flera ställen i landet har det brottsförebyggande arbetet och folkhälsoarbetet knutits ihop. Ett kommunalt råd handlägger sålunda både folkhälsofrågor och trygghetsfrågor. Många delar av det brottsförebyggande arbetet har nära beröringspunkter med folkhälsofrågor t ex socialt arbete med barn och ungdomar i riskzon för att hamna i kriminalitet. Det är därför naturligt att samma instans behandlar dessa frågor. Att på detta sätt sammanföra flera aspekter av förebyggande arbete har i de kommuner som prövat på detta visat sig vara mycket fördelaktigt. Sammansättningen av ett sådant råd skulle exempelvis kunna se ut enligt följande:

- Kommunalrådet
- Oppositionen
- Folkhälsorådets nuvarande ordförande

- Förvaltningscheferna
- Folkhälsoplanerare
- Närpolischefen
- Representant för Förvaltaren
- Koordinator

4. Trygghetsarbetet i de olika arbetsgrupperna

4.1 Öka tryggheten i bostadsområden

4.1.1. Inbrott och stöld i bostäder

Delmål: Minska antal inbrott och stöld i lägenheter, villor, förråd och källare till följande nivåer

- lägenheter 0.3 per 100 lägenheter och år
- villor 0.7 per 100 villor och år
- förråd och källare 1.0 per 100 lägenheter och år

Resultat: Utvecklingen under åren 2000 och 2001 har varit mycket positiv. För lägenheter, källare och vind har målen klart överträffats. När det gäller villor är avvikelserna från målet ringa. För år 2001 såg nyckeltalen ut enligt följande i Sundbyberg och Stockholms län.

	Sundbyberg	Stockholms län
- Lägenheter	0,04	0,15
- Villor	0,78	0,84
- Källare och vind	0,40	0,76

Vidtagna åtgärder

- Skalskyddet har förstärkts successivt i framförallt Förvaltarens fastigheter – säkerhetsdörrar har installerats, källare och garage sektionerats
- Klassisk musik spelas i Hallonbergens garage vilket inneburit att fler äldre besöker garaget och färre ungdomsgång
- Boende har informerats om skalskydd
- Mekaniskt inbrottskydd har demonstrerats
- Informations material har delats ut till boende
- Grannsamverkan pågår i en mängd områden
- Belysningen i Ör och Storskogen har genom Förvaltarens försorg förbättrats avsevärt
- Åtgärder för att försvåra för obehöriga att få tillträde till trappuppgångar har vidtagits
- Entrédörrarna har på många håll förstärkts
- Dörrar till förrådsutrymmen har förstärkts, brytskyddet förbättrats och på flera håll har man sektionerat förråden och till detta anpassat nyckelsystemet
- Vaktare anlitas i Hallonbergen och Lugna Gatan i Rissne
- Lås/kod under dagtid har installerats på Lötsjögården

Det har konstaterats att bostadsinbrott i Sundbyberg inte sker flera gånger hos samma personer. Boendegruppen planerar att efter sommaren starta s k grannstödspatruller. Pensionärer och andra frivilliga invånare som är hemma på dagarna patrullerar till fots och med bil vardagar mellan kl. 9.00 och 15.00 dvs. när många arbetar och det är få personer kvar i området. Varje deltagare åtar sig förslagsvis ett arbetspass om tre timmar per vecka, vilket innebär att det krävs ca 20 personer för att hålla verksamheten igång om man arbetar två personer åt gången.. Gjorda observationer under patrulleringen meddelas ansvarig myndighet. Toyota upplåter bil. I Västerhaninge har denna typ av verksamhet pågått några år och har vid utvärdering visat sig vara mycket framgångsrikt. Förutom minskat antal inbrott och stöld i bostäder har antalet tillgrepp/stöld i bil, cykelstöld, klotter och skadegörelse minskat.

4.1.2 Tillgrepp av / stöld ur bil

Delmål: Minska antalet tillgrepp av och stöld ur bil med 25 %.

Resultat: Av bilagd sammanställning över brottsutvecklingen i kommunen framgår att antalet anmälda bilinbrott och biltillgrepp inkl försök minskat från 891 brott år 1998 till 638 år 2001 - en minskning med 28 %. Sundbyberg hade år 2001 1.88 bilbrott per 100 invånare vilket var betydligt färre än vad Stockholms län uppvisade. I länet låg snittet på 2.82 bilbrott per 100 invånare. Bilbrotten har procentuellt minskat mest i Storskogen från 80 anmälda år 1998 till 24 föregående år. I Lilla Alby och C Sundbyberg har bilbrotten under perioden minskat med hälften. I Ör, Hallonbergen och Duvbo är den procentuella minskningen av bilbrott 37%, 22% och 17%. I Rissne och Ursvik har antalet inbrott i bil tyvärr ökat medan antal biltillgrepp inklusive försök är densamma som år 1998.

Vidtagna åtgärder

- Rattkryckor har sålts i Rissne och Ör för 150 kr (ca 900kr i handeln) under våren 2002
- Tryggve och Lugna Gatan finns i Hallonbergen och Rissne
- Ökad polisbevakning
- Förbättrad belysning i Ör och Storskogen
- Övervakningskameror finns i Hallonbergsgaragen
- Klassisk musik spelas i Hallonbergens garage
- Fler bilburar har anordnats

4.1.3 Cykelstölder

Delmål: Minska antal cykelstölder

Resultat: Cykelstölderna har minskat med 57% från 268 år 1998 till 116 år 2001. Samtliga stadsdelar redovisar en minskning men minskningen är störst i C Sundbyberg och Lilla Alby

Vidtagna åtgärder

- Grannsamverkan
- Patrullerande ungdomar
- Lugna Gatan och Tryggve
- Ökad polisbevakning
- Information

4.1.4 Skadegörelse och klotter

Delmål: Minska skadegörelse och klotter. .

Resultat: Klottrandet har minskat med 45% från 479 till 265 anmälningar. Butikschefer, skolpersonal, klottersanerare m.fl är samstämmiga i sin uppfattning att klottrandet minskat märkbart i Sundbyberg. Skadegörelse på motorfordon har dock ökat och detta gäller särskilt C Sundbyberg. Det enda området som redovisar en minskning under perioden är Hallonbergen – 25 respektive 22 anmälda brott år 1998 och 2001. Vad gäller annan skadegörelse uppvisar i princip samtliga områden en minskning av antalet anmälda brott. Totalt är antalet anmälda brott 45% färre än år 1998.

Vidtagna åtgärder

- Väggar, tunnlar, trappuppgångar mm skyddsmålas för att underlätta sanering
- I möjligaste mån väljs klotterovänligt material
- Klotter och skadegörelse åtgärdas snarast och beställning görs inom 24 timmar
- Klotter fotograferas och polisanmäls
- Polisen bedriver störande spaning
- Ungdomar har anlitats att mot betalning städa i Sundbyberg C lördagar f m
- Belysningen har förbättrats i många trappuppgångar samt utomhus i Ör och Storskogen
- Polisen har informerat i skolorna
- Samarbete mellan Förvaltaren och samhällsbyggnadsförvaltningen pågår för att samordna städning och renhållning i samtliga områden där

Förvaltaren har bostäder. I samordningsprojektet ingår även kommunlokaler.

- SL huset i Rissne C är dåligt underhållet. SL:s representant i arbetsgruppen har lovat ta upp problemet i organisationen och återkomma.

Samhällsbyggnadsnämnden har av kommunstyrelsen begärt medel för att tillsammans med Förvaltaren se över belysningen ur trygghetssynpunkt och ta ett samlat grepp. Det gäller belysningen på gatu- och parkmark, skolgårdar och Förvaltarens bostadsområden. Skolvägar och skolgårdar har högsta prioritet.

Vattenfalls skötsel av transformatorstationer och styrskäpen till belysning är undermåligt skötta. Detta måste snarast lösas på ett tillfredsställande sätt.

Ansvaret för att hålla staden ren och fin ligger idag splittrat på kommunen, Förvaltaren, SL, Banverket, Vattenfall m fl vilket medfört att olika zoner är olika rena. Större trygghetsundersökningar bland landets befolkning har visat att den absolut största otrygghetsfaktorn är en dåligt underhållet och ofräsch miljö. Det är därför av största vikt att den pågående samordningen vad gäller städning, klotter/skadesanering, snöröjning mm fullföljs så att alla områden i kommunen ger ett välskött intryck.

4.2 Öka tryggheten i centrumområdet

4.2.1 Snatterier, stölder och butiksinbrott

Delmål: Minska antalet snatterier, stölder och butiksinbrott

Resultat: Antalet anmälda snatteri/stöldbrott har under perioden minskat något från 920 till 880 brott. I Lilla Alby och Storskogen är minskningen störst. Hallonbergen är det enda område som redovisar en ökning av denna typ av brott. Enligt de två butikschefen som finns i arbetsgruppen har det blivit lugnare i C Sundbyberg och det snattas mindre.

Antalet anmälda butiksinbrott är ungefär densamma som 1998. I C Sundbyberg och Lilla Alby har dock brotten minskat från 27 år 1998 till 15 inbrott år 2001. I områdena Ör och Hallonbergen ökade butiksinbrotten under samma period från 5 till 13.

Vidtagna åtgärder:

- Polisen har informerat i skolorna
- BRÅ:s skrift "Butiksstölder – problembild och åtgärder" har delats ut och diskuterats
- Hemköp skänker varor till Svenska Kyrkans välbesökta soppkök på torsdagar
- Polisen fotpatrullerar så ofta man kan i centrum

- I samband med att nytt avtal ska tecknas med hemskyddet i Sundbyberg diskuteras möjligheten att nyttja organisationen i fredstid genom att låta frivilliga patrullera i områden eller fungera som trapphusombud.
- Butikskassorna signalerar när legitimation ska visas

4.2.2 Rån, misshandel, olaga hot, ofredande och våld

Delmål: Minska antalet rån, misshandel, olaga hot, ofredande och våld

Resultat: Rån utomhus har fördubblats under perioden . Det var en kraftig uppgång 1998 och 1999 och därefter har det varit oförändrat hög nivå. Tendensen är att det är flest ungdomar som utför rånen. Antal fall som klarats upp har ökat och fler blir sålunda lagförda för brott.

Fridsbrotten ligger på oförändrat hög nivå. En förskjutning har skett på så sätt att olaga hot ökat med 44% och ofredande/övrig fridskränkning minskat med motsvarande andel. Sexualbrotten har jämfört med 1998 minskat från 24 till 18 anmälda brott.

Antalet anmälda misshandelsfall utomhus av obekant har minskat påtagligt under några år. Denna typ av misshandel förekommer oftast runt krogarna och torget i Lilla Alby och C Sundbyberg. Under perioden har antalet fall minskat från 64 till 41. I Rissne har det dock skett en ökning från 13 till 19 anmälda fall.

Vidtagna åtgärder:

- Polisen bedriver störningsverksamhet
- Förslag att inrätta två heltidstjänster som fältarbetare har tagits av Barn- och ungdomsnämnden. Kommunstyrelsen fattar beslut i ärendet under våren.
- Lugna Gatan finns i Rissne och Tryggve har av Förvaltaren anlits i Hallonbergen
- Personal i butiker har informerats om vad som gäller vid alkohol- och tobaksförsäljning
- Projektledaren, representant för SL, polisen, brandförsvaret, gymnasiet och samhällsbyggnadsförvaltningen har besökt Grand Garbo under kvälls- och nattid . I särskild skrivelse till ägaren påtalades vissa brister, som i samband med ombyggnad av krogen beaktats.
- Ägaren till Grand Garbo har tillsammans med arbetsgruppen diskuterat förhållandena och vad som kan göras för att upprätthålla ordning.
- Trafiksituationen runt Grand Garbo ses f n över av extern konsult. Situationen på nätterna är oacceptabel och bäddar för friktioner. Taxibilarna ställer sig hur som helst och området runt krogen är svår att överblicka. Folk vinglar ut på gatan.
- Polisen är i möjligaste mån synlig utanför restaurangerna vid stängningsdags på helger
- Busstrafiken från krogarna fungerar bra. Bussarna går varje halvtimme.

- Krogsanering har genomförts
- Polisen har bra kontakt med ordningsvakterna vid framförallt Grand Garbo
- På natten efter krogbesök beger sig många till Sundbybergs torg för korvinköp. Ansamlingen av mer eller mindre berusade människor där medför stundtals oroligheter och många får omhändertas för fylla, ofredande mm. Även ungdomar som inte uppnått krogålder finns vid denna tidpunkt på torget. Genom att tunneln under järnvägen ska byggas om måste S-grillen rivas. Detta medför sannolikt minskade problem och ökad trygghet i Lilla Alby under kvällar och nätter.

Det krog och nöjesrelaterade våldet i Sundbyberg har behandlats i en uppsats som framlagts av poliskommissarie Johnny Lind. Uppsatsen ingår i Högre Kriminologisk utbildning i tillämpad kriminologi. Hela uppsatsen återfinns i Diabas under Trygghetsplan. Polismyndigheten i Stockholms län definierar krog och nöjesrelaterade våldet som misshandel utomhus, personrån och våld mot tjänsteman mellan kl. 20.00 och 6.00. I uppsatsen konstateras att misshandeln oftast sker inne och utanför krogen varvid den mest belastade krogen i Sundbyberg är Grand Garbo. Vidare sker incidenter på torget i anknäring till S-grillen och vid taxi och busshållplatser. För att komma tillrätta med problemen lämnas en rad förslag till åtgärder såsom

- att öka den formella kontrollen i form av ordningsvakter och polis på krogen och på torget
- att göra en ljusinventering vid torget och S-grillen
- att se över befintliga p-platser vid Grand Garbo för att få en smidigare trafiklösning vid stängningsdags
- att samordna stängningstider, då många stannar kvar en stund på torget för eftersnack och en vickning i S-grillen innan hemfärd (Grand Garbo stänger kl. 3 och S-grillen kl. 5.)

4.2.3 Störningar/missbrukare

Delmål: Få bort störningar/missbrukare från Sundbybergs torg och dess omgivning

Resultat: Det har från och till varit oroligt på Sundbybergs torg under perioden. Missbrukare sitter på bänkar från det att systembolaget öppnar till det stänger under den varmare årstiden. När flera varit intagna för vård oftast tvångsvård har det varit lugnare och antalet snatterier och antastningar har i samband därmed minskat. Antalet uteliggare bedöms vara ca 20 personer dvs ungefär samma antal som när trygghetsarbetet påbörjades.

Vidtagna åtgärder enligt nedan kommer förhoppningsvis att ge resultat från och med hösten 2002

Vidtagna åtgärder

- Lägröskelboende för uteliggare har planerats. Tyvärr har överklagningar medfört att föreslagna bostadsmoduler inte kan färdigställas förrän till hösten. Boendet är dimensionerat för sex personer. Var och en får ett sovrum/allrum, toalett/dusch och trinettkök. Svenska Kyrkan är intresserade av att delta i vården av de boende.
- Socialnämnden och RIA har hos länsstyrelsen ansökt om medel för dagverksamhet för missbrukare. Verksamheten kommer att bedrivas under dagtid i en lokal vid Tuletorget. Man räknar med att starta upp till hösten. Det ska inte finnas några prestationskrav utan missbrukarna ska ha ett ställe där de under ordnade former kan träffas och få mat.
- Polisen är ofta synlig vid torget och dess omgivning och bedriver störningsverksamhet
- Diskussioner förs för närvarande angående förekomsten av en eller två systembutiker i Sundbyberg
- Hemköp skänker mat till Svenska Kyrkans soppkök på torsdagar.

4.3 Förebygga problem bland barn och ungdom

4.3.1 Samtliga tre områden

Delmål : Minska våld och mobbning

Minska klotter och skadegörelse i och utanför skolan

Minska stöld och snatterier i och utanför skolan

För att nå målen enades man om att arbeta för att öka föräldraengagemanget, minska anonymitet och skolk, arbeta med barn i riskzon, uppmuntra ungdomar att ta ansvar, utveckla barn- och ungdomars fritidsintressen och förmåga till empati

Resultat:

Området Rissne: Arbetsgruppen och intervjuade bosatta i Rissne upplever att det sedan ett halvår tillbaka har varit relativt lugnt i Rissne. Detta konstaterades även vid de senaste föräldramötena i Rissneskolan. Det är färre ungdomar utifrån och betydligt färre incidenter jämfört med i höstas. Lugna Gatan har bra kontakt med ungdomarna och utbildning i Lugna Gatans regi av ca 10 ungdomar pågår. Fritidsgården Gluggen fungerar bra men antalet besökare varierar beroende på väder etc. Antalet ungdomar från andra kommuner som vill besöka gården har sjunkit drastiskt.

I själva Rissneskolan är det på dagtid stundtals oroligt. Tyvärr förekommer en del stölder av mobiltelefoner m.m. Då man numera inte har besök av ungdomar utifrån är det tydligen av varandra man stjälar. Få stölder polisanmäls. Polisen har bl. a med anledning härav besökt samtliga åk 9 klasser under våren. Avgångsbetygen i åk 9 väntas enligt skolledningen bli något bättre än för ett år sedan och eventuellt kommer man att nå riksnittet

Enligt polisen är antalet spaningsanmälningar inte fler i Rissne än i övriga delar av kommunen. Det är ganska lugnt i området och man hoppas att detta ska hålla i sig även när den riktiga värmen kommer. Rånkommissionen, som bland annat består av representanter för närpolisområdet, har i större omfattning än tidigare lyckats klara upp rånen. Enligt Rossen och Zana, Lugna Gatan, har tidigare "värstinggänget" splittrats. De värsta har dragit vidare då man blivit störda och identifierade i Rissne. Det är också enligt Zana och Rossen färre berusade ungdomar i Rissne C under kvällar och nätter.

Några elever i riskzon, företrädesvis flickor, kommer att få hjälp i ett nystartat kommunövergripande projekt. Se nedan under vidtagna åtgärder.

Områdena C Sundbyberg, Lilla Alby, Storskogen och Duvbo: Läget i Ängskolan har, enligt arbetsgruppen, varit mycket lugnt sedan i julis under såväl dag som kvällstid. Antalet besökande ungdomar utifrån har minskat markant och de som kommit har skött sig väl. Fler föräldrar kommer när informationskvällar och andra evenemang anordnas. Föräldraföreningen är mycket aktiv och har under våren tillsammans med fritidsgårdspersonal anordnat två discon för eleverna i åk 7-9.

Ängskolans elever har genomgående fått bättre betyg än för något år sedan, vilket är mycket glädjande. Andelen som uppnår målen i alla ämnen uppgår till 75 % vilket är fler än riksgenomsnittet. 90% av Ängskolans elever är behöriga att söka gymnasieskolans nationella program. Ängskolans mobbingplan och kamratstödjarna fungerar bra. Några elever i riskzon kommer att ingå i ett kommunövergripande projekt som under våren startats upp för att hjälpa dessa.

De flesta elever tycker, enligt elevvärderna, att det är ett bra klimat i skolan och man stöttar varandra. Röda Korset hjälper vissa kvällar elever med läxhjälp. Flertalet lärare är uppskattade och de unga lärarna får stöd och handledning av äldre kollegor. Ängsgården, som är öppen tisdag och torsdag kvällar är mycket välbesökt ca 70-80 elever per kväll. Önskemål finns om utökat öppethållande.

Klimatet på förskolorna har dock enligt personalen blivit tuffare. 5-åringarna uppträder hotfullt och svordomar, könsord mm är vanligt förekommande. Småbarnsföräldrar tycks idag ha svårt att sätta gränser varför mer utbildning, föräldrakurser o dyl. bedöms nödvändigt.

Området Hallonbergen, Ör, Ursvik: Hallonbergskolan har under dagtid haft det betydligt lugnare under detta läsår jämfört med året innan. Antalet rökare är färre. Tyvärr förekommer det att onyktra 14-15 åringar finns runt Hallonberg C fredag och lördag.

Hallonbergskolans fritidsgård har under några kvällar i vår haft oroligt.

Ungdomsgång utifrån har besökt gården och misshandel har förekommit. En av "värstingarna" har nu dömts till ungdomsfängelse sex månader för olika brott. Börge Hellström och Mikael Andersson från Kriminellas revansch i samhället har sedan någon månad tillbaka anlitats inom projektets ram för att hålla ordning i och runt fritidsgården på kvällarna och nätterna. Detta har gett resultat och de yngre eleverna har nu återvänt till fritidsgården

Fritidsgårdspersonalen har med jämna mellanrum påpekat att det är alldeles för mörkt på Hallonbergsskolans skolgård och att detta ger de ungdomar som bär vapen skydd. Dessutom är ungdomar ofta mörkt klädda och svåra att se. Vore allt mer synligt kunde personalen ringa polisen som i sin tur kan visitera ungdomarna.

I en nyligen genomförd trivselenkät i åk 6 och 9 visar att eleverna upplever att de tillfällen då de känner sig utsatta, retade, skrattade åt eller rent av mobbade minskat markant i skolan det senaste året. Vidare trivs man jämfört med föregående år bättre i klassen.

Lötgymnasiet: Från gymnasiets sida har man visat ringa intresse av att delta i trygghetsarbetet. I centrumgruppen har elevvården varit representerad. Elevvårdens representant upplever att man i Löt har svårbemästrade problem. 90 av totalt 550 elever går det individuella programmet. Sedan några månader tillbaka anmäler skolan till polisen alla som olovligt besöker skolan.

Åtgärder, som vidtagits gemensamt

- Utbildning/seminarium har anordnats för de tre arbetsgrupper, som arbetar med att förebygga problem bland barn och ungdom, trygghetsrådets representanter och nyckelpersoner. Birgitta Kimbler och Erland Lundström har anlitats
- Gemensamma utbildningsdagar har anordnats för personal som har kontakt med barn och ungdomar. Särskilt vikt har lagts vid att lära ut salutogena arbetsmetoder. Ulf Hagström och Eva Redomo har anlitats.
- Charliekonceptet har i flera skolor integreras i den ordinarie undervisningen.
- Samtliga elever i åk 8 på grundskolan och åk 1 på Lötgymnasiet har under skoltid genomgått hela eller delar av ett konsekvensprogram – konsekvenser av brott. Börge Hellström en av KRIS grundare har drivit projektet. Projektet har utvärderats vetenskapligt med hjälp av psykolog och doktorand Teci Hill. Se nedan
- Lugna Gatan anlitas i Rissne, varvid arbetet regelbundet följs upp
- Ungdomar har anlitats att mot ersättning vandra fredag och lördag kvällar mellan kl. 19.00 och 21-22.00. Förutom att sprida trygghet har ungdomarna rapporterat till berörd myndighet trasiga lampor, överfyllda papperskorgar, klotter, skadegörelse, felparkerade bilat etc

- Ungdomar har anlitats att mot ersättning plocka skräp i C Sundbyberg 3-4 timmar under lördagar
- Hälsopedagog, vars arbete fokuseras på ungdomar och drogmissbruk, har anställts med hjälp av bidrag från landstinget.
- Intresserade flickor har fått lära sig självförsvar
- Broschyr "Du har en tonåring" - ett stöd för tonårsföräldrar skickades förra året ut till samtliga föräldrar till elever i åk 6 t o m åk 2 i gymnasiet. Under våren kom en uppföljning av den tidigare utsända foldern. Denna gång handlar det om kommunikation och droger och två foldrar, en till eleven och en till föräldern, har skickats ut.
- Arbetsgrupperna har redovisat vilka platser i kommunen som man upplever som otryggast
- Antilångningskampanjer har genomförts. I samarbete med systembolaget har flygblad delats ut och vi har syns.
- Skolornas ANT arbete har utvecklats och ABF stöttats i deras medverkan i det drogförebyggande arbetet.
- Folkölsförsäljning i samtliga butiker har inventerats.
- Personal har utbildats i Disaprojektet. Projektet, som finansieras av landstinget, går ut på att öka flickors självförtroende, sociala kompetens och fysiska hälsa.
- Samtliga skolor använder sig av Friends metod för att utarbeta handlingsplan mot mobbning
- Trygghetsrådet inbjuder alla berörda till ett idéforum i mitten av maj. Dagen ska handla om hur vi på olika sätt kan förebygga bruk av narkotika bland ungdom.
- Sammanställning över vad som är av vikt för att öka tryggheten vid planering av nya bostadsområden har delgivits arbetsgrupperna. Vid sammanställningen har följande underlag använts: "Bo Tryggt 01", Boverket "Brott bebyggelse och planering", Johnny Lind "Bebyggelseplanering mot brott" och seminarium med Bo Grönlund.
- Sammanställning över otillfredsställande belysning på skolgårdar och skolvägar har tagits fram med hjälp av arbetsgrupperna och tillställts ansvariga myndigheter
- Föreståndaren för fritidsgården Gluggen, Kicki Blyberg, har på del av sin tjänst startat upp föräldravandringar i kommunen. Föräldravandringar i Rissneområdet kom igång våren 2001 och föräldrarna har fritidsgården Gluggen som träffpunkt. Hallonbergens föräldrar har nyligen kommit igång och man har fritidsgården i Hallonbergen som träffpunkt. I övriga delar av kommunen startade föräldravandringarna under hösten 2001. Ungdomens Hus i Centrala Sundbyberg är träffpunkt för dessa föräldrar.
- Kicki Blyberg har i samband med uppstart av föräldravandringen informerat skolläda, föräldraråd, Hem och skola, på föräldramöten, i arbetsgrupperna och i de olika samverkansgrupperna
- Börge Hellström, en av KRIS grundare, har under fyra kvällar i Hallonbergskolan och en kväll i Rissneskolan föreläst för föräldrarna om "Missbruk, brott och varningssignaler".

- Ett nytt projekt finansierat inom Trygghetsplanen har nyligen startats upp med hjälp av Börge Hellström och Lars Bolling, lärare vid Hallonbergskolan. En grov uppskattning har gett vid handen att mellan 50 och 60 elever i Sundbybergs skolor behöver hjälp i någon form. Identifieringen av de som bedöms finnas i farozonen görs tillsammans med skolpersonal, elevvården, och fritidsgårdspersonal. Syftet med projektet är att arbeta kognitivt med ungdomarna, träna dem att våga se på sig själva och förstå vilka de är och utifrån detta sätta upp mål för förändring och utveckling av sina liv.
- Polisen har kontinuerligt haft samverkansmöte med skolpersonal och fritidsgårdspersonal i Hallonbergskolan, Ängskolan och Rissneskolan.
- Polisen har informerat samtliga åk 7 elever i Lag och Rätt
- Polisen har tillsammans med socialförvaltningen diskuterat uppläggning av skolavslutningar

4.3.2 Åtgärder som vidtagits inom de olika geografiska områdena

Områdena Hallonbergen-Ör-Ursvik

- Familjescentral har inrättats under våren 2001 och en mindre utvärdering har gjorts. Antalet besökare på öppna förskolan har fördubblats sedan öppna förskolan och BVC gick ihop
- Birgitta Kimber har föreläst för senarelärare och man kommer med hjälp av Kimber att erbjuda eleverna Livskunskap på schemat
- Samtliga åk 8 och blivande åk 8 elever har under år 2001 genomgått hela programmet "Konsekvenser av brott"
- Börge Hellström har f n hand om en grupp "struliga elever" i Hallonbergskolan under några timmar i veckan
- Genom Förvaltarens försorg spelas vacker klassisk musik i Hallonbergsgaragen vilket inneburit att äldre personer går dit för att lyssna och färre barn driver omkring i garagen under dagtid. Två lärare patrullerar i garagen under dagtid.
- Svenska kyrkan ordnar kvällsverksamhet för miniorer och juniorer i Hallonbergen
- Hallonbergskolans fritidsgård har utökat sina öppettider
- Ungdomar i Hallonbergen har i videofilm berättat hur man upplever sin närmiljö
- Fritidsgården har på grund av att det förekommit oroligheter under kvällstid av ungdomar utifrån tillfälligt förstärkts med personal. Börge Hellström, Mikael Andersson från KRIS, och Lars Bolling från Hallonbergskolan har anlåtats - var och en någon gång i veckan fram till 15 juni. Vid behov har de lovat att hjälpa till om det skulle behövas i någon annan del av kommunen.

Området Rissne

- Samtliga sexåringar och en tidigareavdelning i en skolenhet har erbjudits Levande musik en timme i veckan av två i Rissne bosatta proffsmusiker.
- Föräldrar och elever har under kvällstid inbjudits till skolan för filmförevisning
- Ungdomar i Rissne har i videofilm berättat hur de upplever sin närmiljö
- Rock mot droger – ett samarbete mellan kyrkan, fritiden och Rissnes skolor där elever i årskurs 6 erbjudits gruppundervisning
- Familjearbete med förskolebarn har erbjudits. Psykolog och extern familjebehandlare träffar barn och föräldrar för att gemensamt analysera orsak till problem och utifrån det sedan hitta möjligheter så att de onda cirklar som man hamnat i kan brytas.
- Under maj månad anordnas temadagar ”Att vara tonåring”. Syftet med detta är att uppmärksamma olika frågor som berör tonårstiden, ge eleverna kunskap om vad som sker i kropp och knopp, ge eleverna möjlighet att träna sin förmåga att ta ställning i valsituationer och skapa ett forum för reflektion och diskussion kring frågor som är viktiga för eleven.

I samband med oroligheter under hösten i Rissne med ungdomsgång utifrån vidtog följande åtgärder

- Polisen bevakar området så mycket som möjligt
- Lugna Gatan finns runt tunnelbanan och fritidsgården Gluggen kvällar och nätter. Även värdar från angränsande kommuner har av Lugna Gatan centralt dirigerats till Rissne
- Personalen på fritidsgården Gluggen har förstärkts med två personal. Dessa kan identifiera ungdomar från Rinkeby genom att de tidigare arbetat där
- Samarbetet med fältarbetarna i Rinkeby har intensifierats
- Föräldrarna vandrar fredag och lördag kvällar
- På föräldrarnas eget initiativ har ett skänkingsgörelse bildats. Det är föräldrar som bedriver stötningsverksamhet genom att sitta på bänkarna i Rissne C och betrakta gängen.
- Samtliga föräldrar har via brev fått information om vilka trygghetskapande åtgärder som är på gång och lista på telefonnummer som vid behov ska användas
- Börge Hellström har genomfört hela konsekvensprogrammet på förra läsåret och årets åk 8 elever.
- Föräldramöte hålls regelbundet för att informera om vad som händer och för att ge föräldrarna möjlighet att lämna synpunkter, förslag, idéer samt beskriva hur de upplever läget.

Områdena C Sundbyberg, Duvbo, Lilla Alby och Storskogen

- Åk 8 eleverna har under hösten tagit del av delar av konsekvensprogrammet
- Ängskolan har kvällsaktiviteter för senare stadiets elever tisdag och torsdag kvällar

- Personal på Ängskolan, Duvbo och Lilla Alby skola har utbildats för att arbeta med projekt Charlie och Justa kompisar. De flesta av elevgrupperna i förskolan t o m senare stadiet har projekt Charlie en timme i veckan.
- För elever i åk 6 finns ett väl utarbetat inskolningsprogram där det bl.a ingår övernattnig på Gräddö. Elever, klassföreståndare och fritidsledare deltar.
- Ängskolan har två etikgrupper som planerar och genomför ett antal temadagar. Exempel på vad som behandlas är etik och språkbruk
- Rutiner har medfört att antalet skolkande elever minskat.
- Utbildning i Friends har genomförts
- Hem och skola föreningen är aktiv och har ett nära samarbete med skolan och skolledningen. Föreningen genomför bl. a föräldravandringar i C Sundbyberg
- Bengt Grandelius (psykolog) har föreläst för all personal i C Sundbyberg och för representanter i Hem och Skola om "Gränssättning"
- Under våren 2002 har Inger Adofsson från Maria Ungdom för fjärde gången varit i Ängskolan. Hon föreläser om droger under temat "Full en gång – spelar det någon roll". Föreläsningen riktar sig till tonårsföräldrar och inbjudan skickas ut från Ängskolan. Under kvällen deltar också skolpersonal, personal från närpolisen och socialtjänsten i Sundbyberg
- Föräldrarna har tillsammans med fritidsgårdspersonal vid två tillfällen under våren anordnat disco för eleverna i åk 7-9.

4.3.3 Utvärderingar

Konsekvensprogrammet

Effekten av konsekvensprogrammet i Hallonbergskolan och Rissneskolan har utvärderas vetenskapligt. Samtliga elever i åk 8 och blivande åk 8 genomgick programmet under år 2001. Det övergripande syftet med programmet är att på ett tidigt stadium förhindra ungdomars fortsatta brottslighet och missbruk Programmet riktar sig till både pojkar och flickor och avsikten är att de deltagande ska börja reflektera över sina tankar, känslor och beteende och därigenom ta avstånd från kriminalitet och drogmissbruk. Programmet omfattar olika moment såsom besök på Södersjukhuset, fängelse, brottsoffers reaktion på misshandel och diskussioner med tidigare kriminellt belastade personer, som delar med sig av sina känslor och erfarenheter av brott.

De känslomässiga reaktionerna har enligt de programansvariga varit starka. Pojkarna blev mycket tagna och flera tycktes känna igen sig i kriminalitetens och missbrukets "varningssignaler" Flickorna tycktes känna igen sig i frågor som rör sexualitet och lögn. De starkaste reaktionerna kom i samband med programansvarigas egna berättelser kring hur det var att växa upp i dysfunktionella familjer. Det hände att elever efteråt kom fram och berättade om liknande situationer och känslor i deras egna familjer.

Eleverna fick före och efter genomförandet av programmet fylla i en enkät. Syftet med detta har varit att utifrån enkätsvaren finna ut om Konsekvensprogrammet haft någon förändringseffekt kring attityder, brottslighet och annat problemorienterat beteende. Sammanfattningsvis kan man utifrån enkätsvaren konstatera att det inte föreligger några signifikanta skillnader efter genomgången program eller mellan skolorna. Resultatet avviker inte heller från jämförande studier i Tyresö kommun. Enkätsvaren visar att det råder ett tillåtande klimat vad gäller bruket av alkohol, skolk samt snatteri bland kamraterna. Förekomsten av omfattande brottslighet liksom brottslighet av allvarlig art är enligt enkätsvaren att betrakta som sällsynt och därför avvikande. Relativt få unga har begått gärningar relaterade till våld och tung narkotika.

Programmet utformades från början för stökiga pojkar och utvärderaren ställer sig därför frågan om programmet riktats mot fel grupp. För att inte behöva peka ut vissa elever lät man samtliga delta i programmet. Då det stora flertalet elever inte befinner sig inom en definierad riskgrupp är det troligt att dessa elever inte påverkas nämnvärt av programmet då de från början haft "normala attityder" till brott och missbruk

I enkätsvaren framgår att eleverna i Rissne oftare under år 2001 råkade ut för att bli bestulna bli hotade och utsatta för våld jämfört med Hallonbergskolan. Vidare har fler klottrat i Rissne medan andelen Hallonbergselever, som snattat i affär eller sålt något som de vet är stulet är högre. 39 elever har åkt fast för polisen och av dessa har 16 pratat med någon från socialen. 81% av de tillfrågade trivs alltid/för det mesta i Hallonbergskolan och 90 % tycker att det är bra/ganska bra stämning i klassen. I Rissne trivs 66% alltid/för det mesta i skolan och 81% att stämningen i klassen är bra/ganska bra. Fler i Rissne ser mobbning på skolan 62% jämfört med Hallon 46%.

När det gäller droger är detta vid en jämförelse med eleverna i Tyresö mindre förekommande. Detta gäller särskilt användandet av hasch/marijuana. Vad gäller alkohol har flickorna i Sundbyberg i lägre grad druckit sig berusade än flickorna i Tyresö. Hela utvärderingen av "Konsekvensprogrammet" återfinns i Diabas under Projekt Trygghetsplan.

Drogundersökning

En drogundersökning har genomförts i kommunen under våren i samarbete med Stockholm stads preventionscentrum. Samtliga elever i åk 9 och åk 2 i gymnasiet är involverade. Genom att Stockholm stad och flertalet kranskommuner har haft samma enkät får man dels en bild av läget i Sundbyberg men också möjlighet att jämföra med de andra kommunerna. Resultatet av undersökningen kommer att presenteras under augusti månad. I samband härmed kommer uppföljning av den tidigare drogenkäten som riktade sig till samtliga åk 8 elever i kommunen och som utfördes i våren 2000 att följas upp.

Familjecentralen

Familjecentralen som omfattas av barnavårdcentralen (BVC) och öppna förskolan är belägen i Hallonbergen. Idag samarbetar familjecentralen med socialtjänsten, mödravården, övriga BVC i kommunen, försäkringskassan, kyrkan, Verdandi, pappagrupper via ABF, hälsoplaneraren, förskolor och skolor i området. Antalet besökare har under år 2000 fördubblats.

Utvärderingen har visat att det är nödvändigt med denna typ av samarbete för att stödja barnfamiljer så tidigt som möjligt. Grunden för en bra familjecentral har visat sig vara samlokalisering av öppen förskola, barnavårdcentral, mödravårdcentral och socialtjänst. Det är enligt utvärderingen viktigt att alla som bor i Sundbyberg får tillgång till en familjecentral och på så sätt tidigt få råd i föräldrarollen för att sedan våga ta kontakt och få råd om sina barn.

Levande musik

I Eddagård har eleverna på tidigare stadiet haft levande musik under ett antal år under ledning av två proffsmusiker bosatta i Rissne. Musikerna kommer att göra en egen utvärdering i samband med konsert och inspelning av CD-dokumentation för projektet "Levande musik." Konserten kommer att vara den 28 maj i Rissnekyrkan kl. 18.00 och inspelningen den 30 maj kl. 8.30 på samma plats.

Kontakter med personalen i Eddagård visar att man tycker musiken är en tillgång och att man gärna vill fortsätta med levande musik. Barnen tränas i annat lyssna. Önskefinns finns från de äldre skolbarnen om att få pröva olika instrument och att sånger och aktiviteter varierar mer. Personalen önskar en dislog om innehållet.

Rock mot droger

Rock mot droger är ett projekt där Rissnekyrkan och Rissneskolan samarbetar. Samtliga åk 6 elever har tidigare i grupp fått undervisning. Under detta läsår valde man att lägga mer tid på de oroliga och lite stökigare eleverna. Ca 20 elever valdes ut och delades in i fyra grupper. Efter skolans slut har man också haft fyra tjejgrupper från åk 6 i en rockskola. Samtliga grupper har haft uppspelning inför publik. Enligt Rissnekyrkans representant var det i början stökigt och jobbigt att få det att fungera. Efterhand har det blivit bättre och bättre och nu under vårterminen fungerade grupperna mycket bra och har gjort bra ifrån sig. Eleverna har tyckt att det har varit jättekul.

Lugna Gatan

De ungdomar som intervjuats anser att Lugna Gatans värdar Rossen och Zana är bra. De stoppar bråk och de vet vad vi ungdomar gör. Bråkstakar bryr sig inte om vad föräldrandrarna säger men däremot vad Lugna Gatans ledare tycker. Det har enligt ungdomarna blivit lugnare i Rissne och gängen utifrån har slutat komma till området. Lugna Gatan bör enligt de intervjuade inte tas bort utan istället kompletteras med fältarbetare därför att Lugna Gatan

vårdarna kommer närmare ungdomarna. När polisen kommer försvinner de bråkiga ungdomarna men kryper fram igen när polisen försvunnit.

Av de vuxna som intervjuats är det många som inte känner till Lugna Gatan och därför inte har någon uppfattning. Många kör bil till och från området och tar taxi helgkvällar och nätter. Av de som träffat Lugna Gatan är flertalet positiva och tycker att det är en mycket bra verksamhet och ett lugnande inslag i centrum.

Ungdomssatsningen

Praktikant Tommy Deogan, finansierad av Kista stadsdelsförvaltning, arbetade under ett år 2000/2001 med följande delprojekt: anordnat disco, självförsvarskurser, anlitat ungdomar som mot ersättning städade lördagar och vandrade fredags- och lördagskvällar. Vidare hade han tillsammans med polisen och andra berörda hand om "strulelever" och med dessa genomgått olika utbildningar, studiebesök mm. för att visa att det går att ändra på en livssituation.

Ansvar för att anlita ungdomar att städa och vandra för att sprida trygghet har sedan i vintras flyttats över till Agenda 21 samordnaren.

Tommy och Sundbybergs ungdomssatsning tilldelades 2001 års initiativpris av Stiftelsen för Respekt i samarbete med Grand Hotels Holding med motiveringen "att initiativet är ett ypperligt exempel på hur man med små medel, engagerade människor och vilja kan hjälpa ungdomar".

Uppföljningen av Familjecentralen och Öppenvårdsprogrammet återfinns i sin helhet under Trygghetsplan i Diabas

4.4 Övrigt

Handlingsplanen "Våld i hemmet" ligger sedan i höstas under socialnämnden. Socialsekreterare Dolores Kanadin Mogard leder för närvarande arbetet tillsammans med en arbetsgrupp

Handlingsplan "Minska missbruk av droger" är föremål för omarbetning. Hälso pedagog Daniel Larsson leder arbetet tillsammans med en arbetsgrupp

Handlingsplan "Program för återförbrytare" är fortfarande vilande. Frivården kallar vid behov närpolischefen, representant för socialförvaltningen, AMI, åklagare och KRIS till möte. .

5. Bebyggelseplanering mot brott

5.1 Seminarium

Trygghetsrådet har anordnat två seminarium som handlar om brottsförebyggande stadsbyggnad varvid det senare seminariet gjordes tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen. Vid båda tillfällen var professor Bo Grönlund, vid Konstakademiets Arkitekturskola i Köpenhamn med specialitet Brottsförebyggande stadsplanering, inbjuden som föreläsare.

De frågeställningar som seminarierna utgick ifrån var följande:

- Varför är vissa platser trygga och andra otrygga?
- Är det människor som skapar otrygghet eller är det platserna?
- Hur kan vi på kort och lång sikt öka tryggheten i våra stadsdelar?

Bo Grönlund framhöll att det är viktigt, om kommunen ska undvika framtida problem, att kompletteringsbebyggelse kommer till stånd. Detta med hänsyn till den stora andel hyresrätter och smålägenheter i kommuner. En blandad bebyggelse med blandade upplåtelseformer är ett måste för att nå en blandad befolkning. Bind, enligt Bo Grönlund, ihop stadsdelarna med kompletteringsbebyggelse så att man inte tvingas gå i de otrygga parkområdena. Grönytor kan sparas utanför. När det gäller trafikplaneringen konstaterade Bo Grönlund att Rissne, Hallonbergen och Ör är inspirerade av den s k SCAFT-principen, vilket bl a går ut på att separera bil- och gångtrafik. En konsekvens av detta är att det sociala livet minskar. Chansen att träffa någon i förort är 1 på 150. Rörelsesystemet i C Sundbyberg och i Duvbo är bra ur denna synpunkt medan de nya stadsdelarna sålunda är rumsligt segregerade.

Rissne är den mest oöverskådliga av stadsdelarna. Ingen kommer till bostadsöarna som inte bor där. Gångvägarna är snirkliga och man ser inte vad som händer bakom hörnet. Tunnelbanan och centrum tar för stor yta. För att kunna se vad som händer på andra sidan torget får det inte vara längre än 100 m. Baksidan av centrum är mörk och skum utan fönster och dörrar.

I Hallonbergen är det svårt att orientera sig varför orienteringsskyltar är nödvändigt. Gångsystemet har ingen kontakt med vägsystemet. Det finns ett flertal parallella gångstråk som tunnar ut antalet möten. Entreéerna till bostadsområdet är svåra att se. Fler privata trädgårdar utanför bottenvåningarna efterlyses.

Förbindelserna till och från centrum och hem bör, enligt Bo Grönlund, ske längs en bebodd gata. Så är det inte i Ör. Här finns utrymme för kompletteringsbebyggelse särskilt runt torget.

Det är vidare svårt att se om gårdarna i Ör är till för de boende eller är genomgång upp till centrum. Det är viktigt ur trygghetssynpunkt att det framgår vad som är till för allmänheten och vad som är enskilt.

Bo Grönlund underströk vikten av en underhållen och välskött boendemiljö för att öka tryggheten och för att undvika problem. Det finns ett starkt samband mellan klotter, nedskräpning, dåligt upplysta delar och kriminalitet.

Vid sitt besök i Sundbyberg pekade Grönlund ut följande platser i Rissne och Hallonbergen som ur trygghetssynpunkt snarast bör åtgärdas.

- Gångvägen mellan Hallonberg C och Hallonbergskolan
- Områdena bakom Rissne Centrum
- Gång och cykelvägen mellan Hallonbergen och Rissne

5.2 Rapporter mm

En kort sammanfattning över vad som är av vikt för att öka tryggheten vid planering av nya bostadsområden finns som bilaga till denna slutrapport.

Följande underlag har använts vid sammanställningen.

BO Tryggt 01

- Boverket: Brott, bebyggelse och planering
- Bebyggelseplanering mot brott – Johnny Lind
- Seminarium – Bo Grönlund

Brottsförebyggande krav i enlighet med Boverkets rapport ”Brott, bebyggelse och planering” måste ställas vid nybyggnation och dessa krav ska finnas med i förfrågningsunderlag mm inför antagande av entreprenör

Vid ett seminarium anordnat av Brottsförebyggande rådet den 4 april berättade bl. a. tre forskare från Centrum för stadsmiljöforskning i Örebro om sin forskning ”Våldet och tryggheten i staden”. Tre bostadsområden har kartlagts – ett välbärgat villaområde, ett flerfamiljsområde och ett område med blandad bebyggelse och med olika upplåtelseformer. Det visade sig att brottsligheten var lägst i området med blandad bebyggelse. I detta område var man ansvarskännande. Sammanhållningen och den sociala kontrollen var god. Föräldrarna mobiliserade sig när något hände och det var inte fel att säga till. I villaområdet var integriteten hög och man la sig inte i barnens förehavande. I flerfamiljsområdet där sammansättningen av befolkningen var blandad åkte polisbilar ofta runt och signalerade därmed att det var ett farligt område.

I rapporten ”Rädslans platser” där exempel hämtas från Göteborg har det visat sig att på hållplatser och parkeringsgarage är det lätt att känna sig utsatt om man inte kan överblicka området runt. Hållplatser lokaliserade en bit från bebyggelsen tenderar att bli ställen där gäng håller till. Bostadsområden präglade av grönska och fria ytor skapar tyvärr ofta en enslig, mörk och tom miljö på kvällen. Mindre parkområden är lättare att gå runt om man vill undvika dem på kvällen. Då fina naturvägar på kvällen kan upplevas som skrämmande måste det kunna erbjudas alternativa gena vägar.

Sammanfattningsvis konstateras i rapporten att dålig belysning i kombination med isolerade platser, brist på siktlinjer och att inte vara synlig för andra, bidrar till att skapa obehagliga miljöer.

Insatser såsom förbättrad belysning, ommålning av portgångar, anordnade av odlingslotter, beskurna buskage, åtgärdade parkeringshus har gett stora effekter.

I Toronto i Kanada har arbetet att skapa trygghet varit framgångsrikt. Man har där försökt angripa problemen på flera nivåer samtidigt. Ett nära samarbete mellan forskare, planerare, arkitekter och medborgargrupper förespråkas. Som exempel på bra lösningar kan nämnas att man i stora garage arbetat med att kombinera garagen med lämpliga verksamheter som verkstäder, biltvätt eller någon serviceinrättning, vilket gör att människor vistas där även sent på kvällen. The Safe City Committee of Toronto anser att en kombination av sociala och fysiska åtgärder är nödvändiga och påpekar att rädslan för brott är lika viktig att ta hänsyn till som brott i sig och att medborgarna har erfarenhet som är viktiga att ta tillvara. Det är viktigt att man också satsar på långsiktiga åtgärder mot ungdomsbrottslighet och våld mot kvinnor.

5.3 Synpunkter från boende och arbetsgrupperna på den fysiska miljön

Mål: Alla som bor i Sundbyberg ska bo i en trygg och attraktiv stadsdel

Följande trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön har framförts i arbetsgrupperna och vid intervjuer med boende.

Bygg ihop kommunens olika stadsdelar: Kontakten med stadskärnan bör stärkas. I en stad, som är uppdelad i zoner och med avgränsade bebyggelseöar, ökar risken för brott. Av intervjuer och av synpunkter lämnade i arbetsgrupperna framgår att det är synnerligen angeläget att man skyndsamt bygger ihop Hallonbergen och Rissne så att man tryggt kan ta sig mellan de två stadsdelarna. Man bör också kunna ta sig mellan kommunens alla stadsdelar utan att behöva passera igenom något som man uppfattar som otryggt.

Upplåtelseformer: En blandning av upplåtelseformer och småhus/lägenhetstyper har visat sig motverka brottslighet och ge en tryggare miljö. Förslag och beslut som ger en större blandning bör därför påskyndas i framförallt områdena Rissne och Hallonbergen.

I det nationella brottsförebyggande programmet "Allas vårt ansvar" framhålls att det är önskvärt att man undviker kategoriutformade eller segregerade bostads- och verksamhetsområden och istället strävar efter att blanda olika boendeformer och verksamheter som ger en mer varierad sammansättning av

de boende. En större blandning av lägenheter/småhus/upplåtelseformer/företagsetableringar mm i Hallon och Rissne är angeläget då dessa områden idag har så gott som enbart hyresrätter. I Rissne är arbetsplatserna i princip helt avskilda från bostadsområdet.

Trafik och parkering: Fastighet AB Förvaltaren kompletterade sin årligen återkommande enkät till boende i det egna fastighetsbeståndet med trygg- och säkerhetsfrågor år 1999. När det gäller hur man den senaste tiden upplevt säkerheten för parkerade bilar ansåg 52% av de som svarade i Rissne och 48% av de som svarade i Hallonbergen/Ör under år 2001 att den är dålig/inte så bra.

Garagen i Hallonbergen har från och till varit tillhåll för ungdomsgång. För att komma åt problemen i garagen har man föreslagit att belysningen i garagen kombineras med rörelsedektorer. Vidare vill man ha stängda och små garage. Som exempel har nämnts att Mjölnerbackens garage är alltför stora och anonyma..

Isolerade områden/garage med bilar har visat sig inbjuda till stölder, skadegörelse mm. Längsparkering utmed gatorna innebär att fler människor rör sig i området och på gatorna, vilket ur trygghetssynpunkt är en fördel. Parkeringsförbud och/eller den fysiska utformningen får då inte omöjliggöra detta. Några av de befintliga garagen föreslås byggas om till bostäder/kontor. Större bilparkeringar bör delas upp i mindre enheter och förläggas intill bebyggelsen – fönster ska veta ut mot parkeringen

Parkstråket Rissne Äng – Golfängarna har en gång- och cykelförbindelse. Av trygghetsskäl används stråket sparsamt under kvälls- och nattid. En förbindelse för gång- och cykeltrafikanter bör istället skapas utmed bebodda gator alternativt väl upplysta bilvägar, så att man på ett tryggt sätt kan färdas mellan Storskogen, Ör, Hallonbergen, Rissne och Duvbo.

Belysning: 24% av de som besvarade Förvaltarens enkät under år 2001 anser att belysningen i närområdet är otillräcklig. I Rissne tycker 31% att den är dålig/inte så bra. Belysningen runt Rissne skolor, Hallonbergskolan och Familjecentralen är otillräcklig.

Följande områden upplevs enligt boendegruppen som otrygga framförallt på grund av otillräcklig belysning: skolgårdarna, Lavettvägen, Ridvägen, Rissneleden, gångvägen upp till Mjölnerbacken, mellan gårdarna i Rissne, Hallonbergen C, gångstråket som förbinder Hallonbergen med Rissne, genvägen över öppna platsen i Rissne C, gång- och cykelförbindelsen mellan Hallonberg C och Hallonbergskolan.

Barn och ungdomsnämnden pekar på hur viktigt det är att belysningen är god för att ungdomar ska kunna gå till och från olika kvällsaktiviteter t ex fritidsgårdar utan att känna oro. Ungdomar i Rissne har vid intervjuer berättat

att de upplever Rissne C som otrygg. Här är mörkt och belysningen knapp. För att öka tryggheten vill så gott som samtliga intervjuade i Rissne ha bättre belysning speciellt mellan husen. Vid besvarande av trygghetsenkät har man också uppgett att man upplever skolvägen som otrygg.

Bankomater bör, enligt arbetsgrupperna, stå inomhus, vara väl upplysta och det ska finnas folk som rör sig på platsen.

Vegetation: Träd och buskar måste, enligt många intervjuare, beskåras i större omfattning. Viss vegetation inbjuder till bus och tillhåll för ungdomsgång och bör kanske helt tas bort exempelvis bakom Rissne C.

Utemiljön : Utomhusmiljön runt Hallonbergskolan upplevs som ful. Skyltningen är otillräcklig. Gångvägen från Hallonberg C till Hallonbergskolan är otrygg dels genom sin utformning dels genom dålig belysning och mycket vegetation. Skyltningen är enligt boendegruppen överlag bristfällig

Arbetsgruppernas uppfattning om vilka platser i kommunen som upplevs som otrygga

I området Rissne är det följande stråk/platser: Södra och norra gångstråket från Rissneskolan till Rissne C, parkeringen utanför Rissneskolan, entrén till Gluggen, från Rissneskolans parkering utmed Rissneleden, Artillerivägen och mot Rissne C, Rissne C med omnejd, grönområdet bakom kommunhuset, gång- och cykelvägen mellan Rissne och Hallonbergen, området mellan Skvadronsbacken och Duvbo, grönområdet väster om Lavettvägen, området mellan Mjölnerbacken och Rissne C.

För Hallonbergens del pekades följande områden ut: Gång- och cykelvägen utmed Kyrkogårdsvägen, gång- och cykelvägen från Rissne utmed Hallonbergsbebyggelsen, området runt Toppstugan, området mellan Hallonbergskolan och Skolgången, Hallonbergsplan, gång- och cykelvägen mellan Hallonberg C och Skolgången, fortsättningen på Madenvägen mot Fröfjärden

För Ö och C Sundbyberg upplevs följande platser som otrygga: Området mellan Blåklockan och Örsvängen, stora delar av Golfängarna vid Ursviksvägen och norr om Storskogen, tunnlarna vid Stationsvägen, Esplanaden och Råstensgatan, hörnet Järnvägsgatan – Rosengatan och slutligen utmed Landsvägen-Torget-hörnet Vasagatan/Hamngatan

6. Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar

1. Trygghetsplan för Sundbybergs stad – slutrapport godkänns
Trygghetsrådet beviljas medel till förebyggande arbete under år 2003 i

samband med kommunfullmäktiges beslut om Budget 2003
Trygghetsarbetet inordnas från och med 1 juli 2002 i den ordinarie verksamheten i enlighet med i slutrapporten lämnat förslag
Ett kommunalt råd under kommunstyrelsen ersätter Trygghetsrådet och Folkhälsorådet
Rådet träder i kraft 1 januari 2003
Rådets sammansättning och huvudsakliga arbetsuppgifter behandlas i kommunstyrelsen under hösten år 2002
Hänsyn tas i den fortsatta fysiska planeringen till i trygghetsarbetet framkomna synpunkter

Christina Dyberg
Projektledare

Bilaga 1. Brottutvecklingen åren 1998 och 2001
Bilaga 2. Hur man kan minska brottsligheten och öka tryggheten i boendemiljön

Ytterligare material

Följande planer/rapporter/ sammanställningar återfinns i Diabas

Underlag inför framtagande av trygghetsplan

Handlingsplanerna

- Öka tryggheten i bostadsområdet
- Öka tryggheten i centrumområdet
- Program för återfallsförbrytare
- Förebyggande arbete mot familjevåld
- Förebyggande arbete bland barn och ungdom upp till 16 år i C Sundbyberg, Lilla Alby, Duvbo och Storskogen
- Förebyggande arbete bland barn och ungdom upp till 16 år i Hallonbergen, Ör och Ursvik
- Förebyggande arbete bland barn och ungdom upp till 16 år i Rissne

Statistiksammanställningar

- Befolkningssammansättning och social struktur
- Antalet anmälda brott i Sundbyberg under 1998, 1999, 2000 och 2001 områdesvis och totalt
- Anmälda brott totalt och per 100 000 invånare under 1999 och 2001 i Sundbyberg, Stockholms län och riket

Förslag till arbetssätt vad gäller polisens samverkan i Rissneskolan,

Hallonbergskolan och Ångskolan

Påverkansprogram för ungdomar upp till 20 år som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller missbruk framtagen av KRIS

Lugna Gatans förslag till en integrationsfrämjande och brottspreventiv ungdomssatsning i Rissne

Tommy Deogans förslag till åtgärder för att nå Sundbybergs ungdomar

Trygghetsundersökning bland elever i Sundbyberg

Trygghetsundersökning bland 300 hushåll i Rissne och 75 i Lilla Alby

Remissyttranden

- sammanställning över inkomna remissvar den 31 juli 2000
- samtliga remissvar
- Barn- och ungdomsnämndens yttrande den 6 november 2000
- Samhällsbyggnadsnämndens yttrande den 3 november 2000
- Socialnämndens yttrande den 2 november 2000

Urvärdering av Konsekvensprogrammet (Öppenvårdsprogrammet) i Sundbyberg under 2001

Utvärdering av familjecentralen i Hallonbergen

Projektbeskrivning – marginaliserade yngre tonåringar

Närpolischefens yttrande över trygghetsarbetets implementering i stadens ordinarie verksamhet

Poliskommissarie Johnny Linds utredning "Det krog och nöjesrelaterade våldet i Sundbybergs stad"

Kommunkontorets skrivelse den 22 decemeber 2000

Kommunkontorets skrivelse den 25 oktober 2001

Sammanställning över finansierade delprojekt 1 mars 2001.